

**Учреждение образования
«Гомельский государственный университет имени
Франциска Скорины»**

УТВЕРЖДАЮ

Проректор по учебной работе
УО «ГГУ им. Ф. Скорины

_____ И.В. Семченко
(подпись)

(дата утверждения)

Регистрационный № УД- _____/р.

ИСТОРИЯ БЕЛАРУСИ

**Учебная программа по дисциплине
для иностранных слушателей подготовительного отделения
всех профилей, изучающих историю Беларуси**

Факультет довузовской подготовки и обучения иностранных студентов

Кафедра довузовской подготовки и профориентации

Курс подготовительное отделение

Семестр (семестры) 1-2

Лекции – нет

Экзамен –

Практические
занятия 110 часа

Зачет 2 семестр

Курсовой проект, работа нет

Всего аудиторных часов
по дисциплине 110 часов

Форма получения
образования дневная

Всего часов
по дисциплине 110 часов

Составители: И.И.Талецкая, преподаватель-стажер

2011

Учебная программа составлена на основе Программы вступительных испытаний для поступающих в высшие учебные заведения, утверждённой Приказом Министерства образования Республики Беларусь 15.12.2009 №1193

Рассмотрена и рекомендована к утверждению в качестве рабочего варианта на заседании кафедры довузовской подготовки и профориентации

_____ 2010 г., протокол №__.

Заведующий кафедрой

доцент _____ В.И.Яцухно

Одобрена и рекомендована к утверждению методическим советом факультета довузовской подготовки и обучения иностранных студентов

_____ 2010 г., протокол №__.

Председатель

доцент _____ Т.В.Авдони́на

ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПІСКА

Актуальнасць вывучэння дысцыпліны “Гісторыя Беларусі” ў кантэксце ўсходне-славянскай і еўрапейскай гісторыі для замежных слухачоў падрыхтоўчага аддзялення абумоўлена тым, што беларускі народ гістарычна сфарміраваўся ў працэсе ўзаемадзеяння розных сацыяльна-эканамічных і этнакультурных супольнасцей пад уплывам еўразійскіх цывілізацыйных і геапалітычных фактараў. Улік уплыву на працэс гістарычнага развіцця беларускага народа розных культурна-цывілізацыйных фактараў, перш за ўсё ўсходнеславянскага і ўсходнееўрапейскага, адлюстроўвае патрэбнасць сучаснага беларускага соцыума ў самасвядомасці і асэнсаванні свайго мінулага, сучаснасці і будучыні.

Мэтаі вывучэння дысцыпліны “Гісторыя Беларусі” з’яўляецца авалоданне замежнымі слухачамі падрыхтоўчага аддзялення асноўнымі заканамернасцямі і асаблівасцямі працэсаў дзяржаўна-палітычнага, сацыяльна-эканамічнага, канфесійнага, культурнага і духоўнага развіцця беларускага народа ў кантэксце ўсходнеславянскай і агульнаеўрапейскай гісторыі.

Задачамі дысцыпліны з’яўляюцца:

- засваенне замежнымі слухачамі падрыхтоўчага аддзялення тэарэтычнага, факталагічнага, у тым ліку храналагічнага, картаграфічнага, а таксама азначнага кампанентаў вучэбных гістарычных ведаў і адпаведных спосабаў вучэбна-пазнавальнай дзейнасці;

- асэнсаванае аднаўленне замежнымі слухачамі падрыхтоўчага аддзялення факталагічных ведаў аб гістарычных падзеях і асобах з выкарыстаннем адпаведных гістарычных паняццяў і характарыстыкі ўдзельнікаў гістарычных падзей;

- авалоданне замежнымі слухачамі падрыхтоўчага аддзялення сістэмнымі цэласнымі ведамі па гісторыі Беларусі;

- разуменне замежнымі слухачамі падрыхтоўчага аддзялення асаблівасцей дзяржаўна-палітычнага, сацыяльна-эканамічнага, этнаканфесіянальнага развіцця беларускага народа, яго матэрыяльнай і духоўнай культуры.

Асноўныя ўменні і навыкі, якімі павінны авалодаць замежныя слухачы падрыхтоўчага аддзялення:

- выкарыстоўваць змест гістарычнай карты;
- суадносіць гістарычныя з’явы і працэсы гісторыі Беларусі з адпаведнымі з’явамі і працэсамі агульнаеўрапейскай гісторыі;

- характарызаваць палітычнае становішча Беларусі на розных этапах гістарычнага развіцця;

- характарызаваць і ацэньваць вынікі дзейнасці гістарычных асоб і творчасці дзеячаў культуры;

- тлумачыць прычынна-выніковыя сувязі паміж гістарычнымі фактамі;

- сістэматызаваць і абагульняць гістарычныя факты, рабіць на гэтай падставе аргументаваныя высновы;

- параўноўваць гістарычныя факты па самастойна вызначаных крытэрыях;

- канкрэтызаваць тэарэтычныя высновы і змест гістарычных паняццяў

Дадзеная праграма курса “Гісторыі Беларусі” прызначана для замежных слухачоў падрыхтоўчага аддзялення спецыяльнасці “Філалогія”.

На вывучэнне дысцыпліны адводзіцца 110 гадзін, з іх ~~с~~ 10 гадзін – ~~с~~ семінарскія заняткі 110 гадзін. Праграма прадугледжвае 1 кантрольную работу.

РЕПОЗИТОРИЙ ГГУ ИМ.Ф.СКОРИНЫ

ЗМЕСТ ВУЧЭБНАГА МАТЭРЫЯЛА

1. Беларускія землі са старажытных часоў да сярэдзіны XIII ст.

Першабытнае грамадства на тэрыторыі Беларусі ў эпоху каменнага, бронзавага і ранняга жалезнага вякоў. Засяленне тэрыторыі Беларусі першабытнымі людзьмі. Заняткі і промыслы старажытных жыхароў. Спажывецкая гаспадарка. Супольнасці людзей каменнага веку. Пранікненне на тэрыторыю Беларусі індаеўрапейскіх плямён. Узнікненне жывёлагадоўлі і зямляробства. Пераход ад спажывецкай да вытворчай гаспадаркі. Роля металаў у жыцці старажытных людзей. Узрастанне ролі мужчынскай працы. Узнікненне маёмаснай няроўнасці. Уяўленні старажытных людзей аб навакольным асяроддзі. Развіццё старажытнага мастацтва.

Насельніцтва беларускіх зямель V — канцы IX ст. Засяленне славянамі тэрыторыі Беларусі. Славянізацыя балцкага насельніцтва. Аб'яднанні ўсходніх славян на беларускіх землях: крывічы-палачане, дрыгавічы, радзімічы. Усходнеславянская (старажытнапаруская) супольнасць. Грамадскі лад усходніх славян. Утварэнне суседскай (сельскай) абшчыны. Язычніцкія вераванні і абрады.

Сацыяльна-эканамічнае развіццё беларускіх зямель у IX — сярэдзіне XIII ст. Гаспадарчыя заняткі ўсходніх славян. Расслаенне грамадства. Даніна і палюддзе. Складванне феадальных адносін. Узнікненне і рост гарадоў. Рамесная вытворчасць і гандаль. Роля гарадоў у грамадскім жыцці.

Дзяржаўнасць усходніх славян. Княствы на тэрыторыі Беларусі. Старажытнапаруская дзяржава ўсходніх славян (Кіеўская Русь). Полацкае княства ў IX—XI стст. Узаемаадносіны Полацка з Ноўгарадам і Кіевам. Полацкая княжацкая дынастыя. Князь Усяслаў Брачыславіч. Раздробленасць Полацкай зямлі ў XII — сярэдзіне XIII ст., прычыны і вынікі. Княжацка-вечавы лад. Улада князя і яго абавязкі. Роля веча ў грамадскім жыцці. Тураўскае княства. Берасцейская зямля і Пасожжа.

Прыняцце і распаўсюджанне хрысціянства. Культура беларускіх зямель у IX — сярэдзіне XIII ст. Прычыны прыняцця хрысціянства. Язычніцтва і хрысціянства. Значэнне прыняцця хрысціянства для ўсходніх славян. Рэлігійна-асветніцкія дзеячы: Ефрасіння Полацкая, Кірыла Тураўскі. Письменнасць. Рукапісныя кнігі. Царкоўнае і абарончае дойлідства. Фрэскі. Помнікі прыкладнага мастацтва.

2. Беларускія землі ў сярэдзіне XIII — першай палове XVI ст.

Палітычная сітуацыя на беларускіх землях сярэдзіны XIII ст. Утварэнне Вялікага княства Літоўскага. Пагроза з боку нямецкіх феодалаў-крыжакоў і ардынцаў. Барацьба са знешняй небяспекай. Знешнепалітычныя ўмовы ўзнікнення Вялікага княства Літоўскага. Сацыяльна-эканамічныя

прычыны ўтварэння ВКЛ. Узвышэнне Наваградскага княства. Каранакцыя Міндоўга ў Наваградку. Усходнеславянскі этнічны фундамент ВКЛ.

Унутрыпалітычнае становішча і знешняя палітыка ВКЛ у канцы XIII — 70-я гг. XIV ст. Умацаванне ўлады вялікіх князёў літоўскіх. Княжанне Гедыміна. Пашырэнне тэрыторыі ВКЛ пры Альгердзе. Адносіны з Тэўтонскім ордэнам, Залатой Ардой, Маскоўскім княствам. Шляхі ўключэння беларускіх зямель у склад ВКЛ.

Вялікае княства Літоўскае ў канцы XIV — XV ст.: унутраная і знешняя палітыка. Альгерд і Кейстут. Барацьба Ягайлы за вялікае княжанне. Узрастанне знешняй небяспекі. Крэўская унія. Грунвальдская бітва: вынікі і гістарычнае значэнне. Унутрыпалітычныя супярэчнасці паміж Свідрыгайлам і Жыгімонтам. Абранне Казіміра Ягайлавіча вялікім князем і яго палітыка.

Палітычнае становішча ВКЛ у першай палове XVI ст. Упраўленне Аляксандра і Жыгімонта I Старога. Пашырэнне праваў паноў-рады. Страта ВКЛ першынства ў збіранні «рускіх» зямель. Адносіны з Вялікім княствам Маскоўскім. Абарона ад набегаў крымскіх татар. Выступленне М. Глінскага. Супярэчнасці паміж магнатамі і шляхтай.

Дзяржаўны лад, органы ўлады і кіравання ў ВКЛ. Адміністрацыйна-тэрытарыяльны падзел. Вышэйшыя органы ўлады і дзяржаўнага кіравання. Вялікі князь. Рада і сойм. Абмежаванне ўлады вялікага князя і павышэнне ролі магнатаў у кіраванні дзяржавай. Сістэма мясцовых органаў кіравання. Войска. Заканадаўства ВКЛ. Статуты ВКЛ.

Эканамічнае развіццё і сацыяльныя адносіны ў ВКЛ у XIV — першай палове XVI ст. Стан сельскай гаспадаркі. Землеўладанне і землекарыстанне. Павіннасці сялян. Этапы запрыгоньвання сялянства. Судзібнік Казіміра. Гарады і мястэчкі. Магдэбургскае права. Рамяство і гандаль. Саслоўная структура грамадства ў ВКЛ.

Культура Беларусі ў XIV — першай палове XVI ст. Абарончае дойдства. Культавыя пабудовы. Жывапіс і скульптура. Выяўленчае і дэкаратыўна-прыкладное мастацтва. Пачатак беларуска-літоўскага летапісання. Рэнесансавая культура ў Беларусі. З'яўленне новалацінскай паэзіі. М. Гусоўскі. Францыск Скарына — усходнеславянскі і беларускі гуманіст і асветнік. Погляды Ф. Скарыны і яго друкарская дзейнасць.

Фарміраванне беларускай народнасці. Шматэтнічны характар ВКЛ. Асаблівасці фарміравання беларускага этнасу. Рэлігійная талерантнасць. Фарміраванне этнічнай тэрыторыі. Паходжанне назвы «Белая Русь».

3. Беларускія землі ў другой палове XVI—XVIII ст.

Утварэнне Рэчы Паспалітай. Становішча ВКЛ у палітычнай сістэме Рэчы Паспалітай. Унутры- і знешнепалітычныя прычыны аб'яднання ВКЛ з Польшчай. Пачатак Лівонскай вайны. Люблінскі сойм. Умовы аб'яднання ВКЛ з Каралеўствам Польскім. Далучэнне да Польшчы часткі зямель ВКЛ. Распрацоўка і прыняцце Статута 1588 г. Захаванне агульнадзяржаўных соймаў ВКЛ. Утварэнне Галоўнага трыбунала. Паланізацыя шляхты ВКЛ.

Сельская гаспадарка і гарадское жыццё ў Вялікім княстве Літоўскім у другой палове XVI — XVII ст. Уплыў гаспадарчых працэсаў у краінах Заходняй Еўропы на эканоміку ВКЛ. Аграрная рэформа 1557 г. Станаўленне фальваркава-паншчыннай сістэмы гаспадарання. Феадальнае землеўладанне. Феадальныя павіннасці сялян. Запрыгоньванне сялянства. Сацыяльныя супярэчнасці ў вёсцы. Стан гарадоў і іх гандлёвыя сувязі. Юрыдыкі. Мясцічкі. Цэхі.

Царква і рэлігія на беларускіх землях у XVI — першай палове XVII ст. Канфесійнае становішча ў ВКЛ. Рэлігійная верацярпімасць. Традыцыйнае хрысціянства: праваслаўе і каталіцызм. Крызіс праваслаўнай царквы. Перадумовы рэфармацыйнага руху. Асаблівасці Рэфармацыі на беларускіх землях. Дзеячы Рэфармацыі: Мікалай Радзівіл Чорны, Сымон Будны, Васіль Цяпінскі. Контррэфармацыя. П. Скарга. Дзейнасць Ордэна езуітаў на тэрыторыі Беларусі. Берасцейскі царкоўны сабор 1596 г. Уніяцкая царква.

Знешняя палітыка Рэчы Паспалітай у канцы XVI — першай палове XVII ст. Завяршэнне Лівонскай вайны. Заключэнне і ўмовы Ям-Запольскага міру (1582). Інтэрвенцыя Рэчы Паспалітай у Маскоўскую дзяржаву. Дэўлінскае перамір'е (1618). Барацьба за Смаленск у 30-я гг. XVII ст. Нарастанне турэцкай пагрозы.

Беларусь у час войнаў сярэдзіны XVII — пачатку XVIII ст. Казацка-сялянская вайна 1648—1651 гг.: прычыны і характар вайны. Казацкія загоны ў Беларусі. Вынікі антыфеадальнай барацьбы. Вайна Расіі і Рэчы Паспалітай 1654—1667 гг. Прычыны вайны. Палітыка самадзяржаўя на беларускіх землях. Адносіны насельніцтва да варагуючых бакоў Вынікі вайны для беларускіх зямель. Паўночная вайна 1700—1721 гг. і яе вынікі для Беларусі. Бітва каля в. Лясная.

Сацыяльна-эканамічнае становішча Беларусі ў XVIII ст. Становішча ў вёсцы. Павіннасці сялян і іх юрыдычнае становішча. Сялянскія паўстанні. Становішча гарадоў. Самакіраванне. Рамесная і мануфактурная вытворчасць. Гандлёвыя сувязі.

Палітычны крызіс Рэчы Паспалітай і яе падзелы. Уключэнне беларускіх зямель у склад Расійскай імперыі. Барацьба магнацкіх групавак. Паслабленне цэнтральнай улады і шляхецкая анархія. Умяшальніцтва суседніх

дзяржаў ва ўнутраныя справы Рэчы Паспалітай. Падзелы Рэчы Паспалітай. Спробы рэформаў. Канстытуцыя 3 мая 1791 г. Паўстанне пад кіраўніцтвам Т. Касцюшкі: прычыны, характар, вынікі. Я. Ясінскі, М. Клеафас Агінскі. Трэці падзел Рэчы Паспалітай. Уваходжанне беларускіх зямель у склад Расійскай імперыі.

Культура Беларусі ў другой палове XVI — першай палове XVII ст. Кнігадрукаванне. Літаратура. Сістэма адукацыі. Езуіцкая школа. Прыслаўныя брацтвы. Палацава-замкавае будаўніцтва. Стыль барока ў архітэктуры. Партрэтны жывапіс. Іканапіс. Батлейка.

Культура Беларусі ў другой палове XVII—XVIII ст. Уплыў Асветніцтва. Стан асветы. Адукацыйныя ўстановы. А. Нарушэвіч, М. Пачобут-Адлянцікі. Кнігадрукаванне. Літаратура. Палацава-замкавае будаўніцтва. Прыгонны тэатр. Дзейнасць беларускіх майстроў-рамеснікаў. Дэкаратыўна-прыкладное мастацтва. Вырабы мануфактур.

4. Беларусь у XIX — пачатку XX ст.

Грамадска-палітычнае становішча ў Беларусі ў першай палове XIX ст. Адміністрацыйна-тэрытарыяльны падзел беларускіх зямель. Сацыяльная і канфесійная палітыка расійскага ўрада: абмежавальныя законы ў адносінах да яўрэяў, абмежаванне ўплыву каталіцкага духавенства і ліквідацыя уніяцкай царквы. Беларусь у час вайны 1812 г. Спробы аднаўлення Вялікага княства Літоўскага. Вынікі вайны для Беларусі. Стварэнне і дзейнасць тайных арганізацый у Беларусі. Польскія і расійскія дваранскія рэвалюцыянеры ў Беларусі. Уплыў паўстання 1830—1831 гг. на грамадска-палітычны рух у Беларусі. Змяненні ў палітыцы самадзяржаўя пасля паўстання.

Сацыяльна-эканамічнае развіццё беларускіх зямель у першай палове XIX ст. Землеўладанне і памешчыцкая гаспадарка. Становішча сялян і іх павіннасці. Крызіс феадальна-прыгонніцкай сістэмы гаспадарання. Рэформа П. Дз. Кісялёва ў дзяржаўнай вёсцы. Інвентарная рэформа. Развіццё прамысловасці. Развіццё шляхоў зносін і гандлю. Роля кірмашоў.

Культура Беларусі ў першай палове XIX ст. Змены ў сістэме адукацыі. Тыпы школ. Вышэйшыя навучальныя ўстановы. Станаўленне навуковых ведаў пра Беларусь і беларускі народ. Літаратура. Станаўленне беларускай літаратурнай мовы. Тэатр. Музыка. Жывапіс. Архітэктура. Дзеячы культуры: Я. Чачот, К. і Я. Тышкевічы, Я. Баршчэўскі, У. Сыракомля, В. Дунін-Марцінкевіч, І. Хруцкі, В. Ваньковіч, С. Манюшка.

Адмена прыгоннага права. Асаблівасці буржуазных рэформаў другой паловы XIX ст. у Беларусі. Маніфест і Палажэнні 19 лютага 1861 г., асаблівасці іх прымянення ў Беларусі. Рэакцыя сялянства. Уплыў паўстання

1863—1864 гг. на ўмовы вызвалення сялян. Вынікі і значэнне рэформы 1861 г. Асаблівасці судовай і гарадской рэформаў. Рост буржуазнага землеўладання і асаблівасці гэтага працэсу ў Беларусі. Пераход да прадпрымальніцкай гаспадаркі. Спецыялізацыя сельскай гаспадаркі. Захаванне адпрацоўчай сістэмы гаспадаркі.

Грамадска-палітычны рух другой палове XIX — пачатку XX ст. у Беларусі. Паўстанне 1863—1864 гг. «Белая» і «чырвоная» плыні ў паўстанні. Праграма К. Каліноўскага. Вынікі паўстання для Беларусі. Рэвалюцыйныя народнікі. Група «Гоман». Сацыял-дэмакратычныя арганізацыі. I з'езд РСДРП. Утварэнне БСГ.

Развіццё капіталізму ў прамысловасці Беларусі ў другой палове XIX — пачатку XX ст. Станаўленне фабрычнай вытворчасці. Спецыялізацыя прамысловасці і яе асноўныя галіны. Асаблівасці прамысловай рэвалюцыі ў Беларусі. Змены ў складзе гарадскога насельніцтва. Асаблівасці ў фарміраванні пралетарыяту і буржуазіі ў Беларусі. Развіццё гандлю. Будаўніцтва чыгунак. Станаўленне банкаў. Сталыпінскія рэформы: прычыны і мэты правядзення. Разбурэнне сялянскан абшчыны. Арганізацыя перасялення сялян у азіяцкую частку Расіі. Становішча сялян, іх сацыяльная дыферэнцыяцыя. Асаблівасці правядзення земскай рэформы. Вынікі рэформаў для Беларусі.

Беларусь у перыяд буржуазна-дэмакратычных рэвалюцый 1905—1907 гг. і Лютаўскай 1917 г. Прычыны рэвалюцый. Выступленні рабочых і сялян. Маніфест 17 кастрычніка 1905 г. і яго наступствы для Беларусі. Лагеры ў грамадска-палітычнай барацьбе: асноўныя палітычныя партыі і арганізацыі, іх праграмныя патрабаванні па нацыянальным, аграрным пытаннях, па пытанні аб уладзе. Дэпутаты ад заходніх губерняў у Дзяржаўнай думе. Праграмныя патрабаванні Беларускай сацыялістычнай грамады. Беларускі нацыянальны рух. Звяржэнне самадзяржаўя. Фарміраванне Саветаў і буржуазных органаў улады. Двоеўладдзе. Дэмакратызацыя арміі. Значэнне рэвалюцыйных падзей для буржуазна-дэмакратычнага развіцця беларускага грамадства.

Становішча Беларусі ў гады Першай сусветнай вайны. Увядзенне ваеннага становішча. Акупацыя заходняй часткі Беларусі германскімі войскамі. Палітыка нямецкіх улад. Наступствы ваенных дзеянняў. Бежанства. Заняпад сельскай гаспадаркі. Рост антываенных і антыўрадавых настрояў. Беларускі нацыянальны рух.

Культура Беларусі ў другой палове XIX — пачатку XX ст. Фарміраванне беларускай нацыі. Асаблівасці саслоўнага і канфесійнага складу насельніцтва Беларусі. Нацыянальная самасвядомасць. Роля газеты «Наша ніва» ў развіцці культуры Беларусі. Змены ў сістэме адукацыі. Навуковыя

даследаванні аб мове, этнаграфіі беларусаў, гісторыі Беларусі. І. Насовіч, Я. Карскі, М. Доўнар-Запольскі, В. Ластоўскі. Заходнерусізм. М. Каяловіч. Развіццё беларускай літаратурнай мовы і літаратуры. Накірункі творчасці Ф. Багушэвіча, Я. Лучыны, Цёткі, Я. Купалы, Я. Коласа, М. Багдановіча. Станаўленне беларускага прафесійнага тэатра. І. Буйніцкі. Жывапіс: К. Альхімовіч, Н. Орда, Н. Сілівановіч, В. Бялыніцкі-Біруля. Развіццё архітэктурны.

5. Беларусь у 1917—1945 гг.

Кастрычніцкая рэвалюцыя і ўстанаўленне савецкай улады ў Беларусі. Нарастанне супярэчнасцей у грамадстве. Рашэнні II Усерасійскага з'езда Саветаў рабочых і салдацкіх дэпутатаў і іх роля ва ўсталяванні новай рэвалюцыйнай улады. Пераход улады ў рукі Саветаў на Заходнім фронце і ў Беларусі. Утварэнне Абласнога выканаўчага камітэта Заходняй вобласці і фронту. Першыя сацыялістычныя пераўтварэнні.

Абвяшчэнне і ўтварэнне беларускай дзяржаўнасці у 1917—1920 гг. Пазіцыя бальшавікоў па нацыянальным пытанні. Скліканне Усебеларускага з'езда, яго рашэнні і роспуск. Абвяшчэнне Беларускай Народнай Рэспублікі. Дзейнасць Рады БНР. Абвяшчэнне Сацыялістычнай Савецкай Рэспублікі Беларусі. Першы Усебеларускі з'езд Саветаў і яго рашэнні. Абвяшчэнне Літбел. Другое абвяшчэнне ССРБ.

БССР у гады замежнай ваеннай інтэрвенцыі. Наступленне войскаў кайзераўскай Германіі. Брэсцкі мір і яго вынікі для Беларусі. Устанаўленне германскага акупацыйнага рэжыму. Барацьба супраць германскіх акупантаў. Польшка-савецкая вайна. Устанаўленне польскага акупацыйнага рэжыму і арганізацыя барацьбы з ім. Вызваленне войскамі Чырвонай Арміі тэрыторыі Беларусі ад польскіх інтэрвентаў. Рыжскі мірны дагавор і яго вынікі для Беларусі.

БССР у гады новай эканамічнай палітыкі. Сацыяльна-эканамічнае становішча Беларусі пасля Першай сусветнай і грамадзянскай войнаў. Палітыка «ваеннага камунізму». Увядзенне новай эканамічнай палітыкі. Уплыў нэпа на пад'ём сельскай гаспадаркі, развіццё прамысловасці, гандлю. Устанаўленне аднапартыйнай сістэмы. Удзел БССР ва ўтварэнні Саюза ССР. Узбуйненні тэрыторыі БССР. Канстытуцыя БССР 1927 г.

БССР у канцы 1920-х — 1930-я гг. Пераход да планавай дзяржаўнай эканомікі. Асаблівасці правядзення індустрыялізацыі ў БССР і яе вынікі. Погляды на шляхі пераўтварэнняў у сельскай гаспадарцы, формы кааперавання сялянскіх гаспадарак. Калектывізацыя сельскай гаспадаркі ў БССР: тэмпы, метады і вынікі калгаснага будаўніцтва. Грамадска-палітычнае жыццё. Канстытуцыя БССР 1937 г. Роля Камуністычнай партыі і Саветаў. Палітычныя рэпрэсіі.

Палітыка беларусізацыі. Развіццё адукацыі, навукі і культуры ў БССР у 1920—1930-я гг. Асноўныя напрамкі і мерапрыемствы беларусізацыі, яе вынікі і значэнне. Меры па ліквідацыі непісьменнасці. Станаўленне і развіццё сістэмы адукацыі ў БССР. Інстытут беларускай культуры. Утварэнне Беларускай Акадэміі навук. Асноўныя напрамкі і тэмы ў творчасці беларускіх пісьменнікаў. Я. Купала, Я. Колас, М. Гарэцкі, П. Броўка, М. Лынькоў, К. Чорны. Станаўленне беларускага савецкага тэатра: Е. Міровіч, У. Галубок. Тэатральнае і музычнае мастацтва: К. Крапіва, Г. Глебаў, А. Багатыроў. Станаўленне беларускага кіно. Ю. Тарыч, У. Корш-Саблін. Вядучыя тэмы выяўленчага мастацтва: І. Ахрэмчык, І. Давыдовіч. Архітэктура і скульптура. 1. Лангбард, Г. Лаўроў, 3. Азгур.

Становішча Заходняй Беларусі ў складзе Польскай дзяржавы. Палітычныя і сацыяльна-эканамічныя ўмовы жыцця заходнебеларускага насельніцтва. Насаджэнне асадніцтва. Нацыянальна-культурны ўціск. Нацыянальна-вызваленчы рух. Дзейнасць Камуністычнай партыі Заходняй Беларусі. Беларуска-сялянска-работніцкая грамада. Дзейнасць Таварыства беларускай школы. Стан культуры ў Заходняй Беларусі. Адукацыя. Літаратура: П. Пестрак, М. Танк. Жывапіс: Я. Драздовіч, П. Сергіевіч. Музычнае мастацтва: Р. Шырма.

Пачатак Другой сусветнай вайны. Уз'яднанне Заходняй Беларусі з БССР. Прычыны і характар вайны. Нападзенне Германіі на Польшчу. Паход Чырвонай Арміі ў Заходнюю Беларусь. Устанаўленне савецкай улады ў Заходняй Беларусі. Рашэнні Народнага сходу. Прыняцце Заходняй Беларусі ў склад СССР і ўз'яднанне з БССР.

Пачатак Вялікай Айчыннай вайны. Нападзенне Германіі на СССР. Абарончыя баі ў Беларусі і іх вынікі. Гераізм і патрыятызм савецкіх людзей. Прычыны адступлення войскаў Чырвонай Арміі на першым этапе вайны. Устанаўленне нямецка-фашысцкага акупацыйнага рэжыму на тэрыторыі Беларусі. Акупацыйная палітыка. Палітыка генацыду.

Барацьба беларускага народа супраць нямецка-фашысцкіх акупантаў. Роля КП(б)Б у арганізацыі барацьбы з нямецка-фашысцкімі акупантамі. Стварэнне партызанскіх атрадаў. Баявая дзейнасць партызанскіх фарміраванняў. Асаблівасці разгортвання партызанскага руху ў заходніх раёнах Беларусі. Партызанскія зоны. «Рэйкавая вайна». Партыйнае і маладзёжна-камсамольскае падполле. Масавое супраціўленне мірнага насельніцтва акупацыйнаму рэжыму. Калабарацыянiзм.

Вызваленне БССР ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Пачатак вызвалення БССР. Беларуска-наступальная аперацыя «Баграціён». Дапамога партызан і насельніцтва Чырвонай Арміі. Вызваленне Мінска. Подзвігі

савецкіх воінаў. Значэнне разгрому гітлераўцаў у Беларусі. Воіны-беларусы на франтах Вялікай Айчыннай вайны. Уклад беларускага народа ў перамогу над фашысцкай Германіяй. Вытокі патрыятызму беларускага народа ў Вялікай Айчыннай вайне.

6. БССР у другой палове 1940-х - 1980-я гг.

БССР у 1945-1953 гг. Удзел БССР у заснаванні ААН. Страты, якія прычыніла вайна і фашысцкая акупацыя Беларусі. Пасляваеннае аднаўленне народнай гаспадаркі. Працоўны подзвіг беларускага народа. Паскарэнне тэмпаў індустрыялізацыі БССР. Апераджальны рост цяжкай прамысловасці. Становішча ў сельскай гаспадарцы і меры па яе аднаўленні. Ажыццяўленне масавай калектывізацыі ў заходніх абласцях Беларусі. Асаблівасці грамадска-палітычнага жыцця ў БССР пасля заканчэння вайны. Аднаўленне працы адукацыйных устаноў. Ажыццяўленне ўсеагульнага сямігадовага навучання. Тэма вайны ў беларускай літаратуры. І. Шамякін, М. Лынькоў, І. Мележ. Творчасць Я. Коласа, Я. Брыля, П. Броўкі, М. Танка, А. Куляшова. Беларускі тэатр. Музычнае і выяўленчае мастацтва. Выхад БССР на міжнародную арэну. Уключэнне БССР у склад краін — заснавальніц ААН.

Сацыяльна-эканамічнае развіццё БССР у другой палове 1950-х — першай палове 1980-х гг. Развіццё машынабудавання і металаапрацоўкі, хімічнай і нафтахімічнай прамысловасці. Фарміраванне прамысловага комплексу БССР. Пераўтварэнне БССР у індустрыяльна развітую краіну. Асноўныя прынцыпы эканамічнай рэформы 1965 г. Экстэнсіўны характар гаспадаркі. Асаблівасці выкарыстання дасягненняў навукова-тэхнічнай рэвалюцыі ў БССР. Урбанізацыя і яе вынікі. Развіццё сельскай гаспадаркі: меліярацыя і хімізацыя, будаўніцтва буйных жывёлагадоўчых комплексаў. Курс на стварэнне аграпрамысловых комплексаў. Змяненне ўмоў жыцця насельніцтва. Замаруджванне тэмпаў росту народнай гаспадаркі ў першай палове 1980-х гг. Наспяванне крызісных з'яў у эканоміцы.

Грамадска-палітычнае жыццё ў БССР у другой палове 1950-х — першай палове 1980-х гг. Асуджэнне культуры асобы Сталіна. Спробы дэмакратызацыі грамадска-палітычнага жыцця ў гады «адлігі». Частковая рэабілітацыя. Павышэнне ролі працоўных у жыцці грамадства. Савецкая грамадска-палітычная сістэма ў другой палове 1960-х — першай палове 1980-х гг. Канстытуцыйнае замацаванне кіруючай ролі камуністычнай партыі. Роля Саветаў у грамадска-палітычным жыцці краіны.

БССР у другой палове 1980-х гг. Палітыка «перабудовы» і асаблівасці яе правядзення ў БССР. Увядзенне ў краіне галаснасці. Рэфармаванне савецкай грамадска-палітычнай сістэмы. Выбары народных дэпутатаў у Вярхоўны Савет БССР і мясцовыя Саветы на альтэрнатыўнай аснове. Страта КПБ манаполіі на ўладу. Пачатак фарміравання шматпартыйнасці. Паглыбленне крызісных з'яў у эканоміцы. Спробы паскарэння сацыяльна-эканамічнага

развіцця краіны. Перавод прадпрыемстваў на самафінансаванне і гаспадарчы разлік. Уплыў аварыі на Чарнобыльскай АЭС на эканамічнае становішча БССР. Пагаршэнне становішча ў сельскай гаспадарцы.

Развіццё адукацыі і навукі, літаратуры і мастацтва ў БССР у другой палове 1950-х — 1980-я гг. Рэформа школы і пераход да абавязковага 8-гадовага навучання. Увядзенне ўсеагульнай сярэдняй адукацыі. Пашырэнне сістэмы прафесійна-тэхнічнага навучання. Развіццё вышэйшай і сярэдняй спецыяльнай адукацыі. Дасягненні ў развіцці навукі. Інтэграванасць беларускай навукі ў агульнасаюзную. Уплыў грамадска-палітычнага жыцця на беларускую літаратуру. Адлюстраванне гістарычных падзей у творчасці У. Караткевіча. Распрацоўка тэмы вайны ў творах І. Шамякіна, В. Быкава, І. Навуменкі, А. Адамовіча. Жыццёвыя лёсы беларусаў у творчасці І. Мележа. Беларуская паэзія. Новыя з'явы ў беларускай літаратуры ў гады перабудовы. Творчыя дасягненні дзеячаў тэатральнага, музычнага і выяўленчага мастацтва Беларусі.

7. Рэспубліка Беларусь у 1991—2010 гг.

Абвяшчэнне і станаўленне дзяржаўнага суверэнітэту Рэспублікі Беларусь. Рух за нацыянальнае адраджэнне ў Беларусі. Дэкларацыя аб дзяржаўным суверэнітэце БССР 27 ліпеня 1990 г. Усесаюзны рэферэндум па пытанні аб захаванні абноўленага СССР. Закон Вярхоўнага Савета БССР ад 25 жніўня 1991 г. “Аб забеспячэнні палітычнай і эканамічнай самастойнасці БССР”. Прыняцце 19 верасня 1991 г. назвы Рэспубліка Беларусь. Белавежскае пагадненне 8 снежня 1991 г. Стварэнне Садружнасці Незалежных Дзяржаў. Прыняцце Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь 15 сакавіка 1994 г. Выбары Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь. Першы Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь А. Р. Лукашэнка. Рэспубліканскі рэферэндум 1995 г. і яго вынікі. Дзяржаўная сімволіка Рэспублікі Беларусь.

Грамадска-палітычнае жыццёў Рэспубліцы Беларусь у другой палове 1990-х гг. — пачатку XXI ст. Рэспубліканскі рэферэндум 24 лістапада 1996 г. і яго вынікі. Канстытуцыя Рэспублікі Беларусь 1994 г. (са змяненнямі і дапаўненнямі). Канстытуцыйны лад Рэспублікі Беларусь. Асновы ідэалогіі беларускай дзяржавы. Умацаванне палітычнай сістэмы ў Рэспубліцы Беларусь. Выбары Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь (2001, 2006, 2010). Рэспубліканскі рэферэндум 2004 г. Утварэнне шматпартыйнасці. Дзейнасць грамадскіх арганізацый. Канфесіянальная палітыка дзяржавы.

Сацыяльна-эканамічнае развіццё Рэспублікі Беларусь. Эканамічнае становішча Рэспублікі Беларусь у першай палове 1990-х гг. Асноўныя напрамкі сацыяльна-экапамятнага развіцця Рэспублікі Беларусь у 1996—2000 гг., 2001-2005 гг., 2006-2010 гг. і на 2011-2016 гг.: іх зацвярджэнне на Першым, Другім, Трэцім і Чацвёртым Усебеларускіх народных сходах і рэалізацыя. Распрацоўка нацыянальнай стратэгіі ўстойлівага развіцця краіны.

Галоўныя мэты і асноўныя элементы беларускай мадэлі сацыяльна арыентаванай рыначнай эканомікі, сродкі яе рэалізацыі і дасягненні. Дзяржаўная маладзёжная палітыка.

Міжнароднае становішча і знешняя палітыка Рэспублікі Беларусь. Фарміраванне знешнепалітычнага курсу Рэспублікі Беларусь. Прыхільнасць Беларусі прынцыпам Статута ААН. Умацаванне сувязен з краінамі СНД, Саюз Беларусі і Расіі. Узаемаадносіны з краінамі Еўрапейскага Саюза і НАТА.

Развіццё культуры і навукі ў Рэспубліцы Беларусь. Дасягненні беларускай навукі і яе роля ў фарміраванні інфармацыйнага грамадства. Развіццё сістэмы адукацыі. Літаратура. Адлюстраванне ў мастацтве гістарычнага мінулага беларускага народа. Творчыя дасягненні дзеячаў тэатральнага, музычнага і выяўленчага мастацтва Беларусі.

РЕПОЗИТОРИЙ ГГУ ИМ. Ф. СКОРЫНЫ

ІНФАРМАЦЫЙНА-МЕТАДЫЧНАЯ ЧАСТКА

Прыкладны пералік семінарскіх заняткаў

1. Уводзіны.
2. Першабытнае грамадства на тэрыторыі Беларусі ў эпоху каменнага, бронзавага і ранняга жалезнага вякоў.
3. Насельніцтва беларускіх зямель V — канцы IX ст.
4. Сацыяльна-эканамічнае развіццё беларускіх зямель у IX — сярэдзіне XIII ст.
5. Дзяржаўнасць усходніх славян. Княствы на тэрыторыі Беларусі
6. Прыняцце і распаўсюджанне хрысціянства. Культура беларускіх зямель у IX — сярэдзіне XIII ст.
7. Палітычная сітуацыя на беларускіх землях сярэдзіны XIII ст. Утварэнне Вялікага княства Літоўскага.
8. Унутрыпалітычнае становішча і знешняя палітыка ВКЛ у канцы XIII — 70-я гг. XIV стст.
9. Вялікае княства Літоўскае ў канцы XIV — XV ст.: унутраная і знешняя палітыка.
10. Палітычнае становішча ВКЛ у першай палове XVI ст.
11. Дзяржаўны лад, органы ўлады і кіравання ў ВКЛ.
12. Эканамічнае развіццё і сацыяльныя адносіны ў ВКЛ у XIV — першай палове XVI ст.
13. Культура Беларусі ў XIV — першай палове XVI ст.
14. Фарміраванне беларускай народнасці.
15. Утварэнне Рэчы Паспалітай. Становішча ВКЛ у палітычскай сістэме Рэчы Паспалітай.
16. Сельская гаспадарка і гарадское жыццё ў Вялікім княстве Літоўскім у другой палове XVI — XVII ст.
17. Царква і рэлігія на беларускіх землях у XVI — першай палове XVII ст.
18. Знешняя палітыка Рэчы Паспалітай у канцы XVI — першай палове XVII ст.
19. Беларусь у час войнаў сярэдзіны XVII — пачатку XVIII ст.
20. Сацыяльна-эканамічнае становішча Беларусі ў XVIII ст.
21. Палітычны крызіс Рэчы Паспалітай і яе падзелы. Уключэнне беларускіх зямель у склад Расійскай імперыі.
22. Культура Беларусі ў другой палове XVI — першай палове XVII ст.
23. Культура Беларусі ў другой палове XVII—XVIII ст.
24. Грамадска-палітычнае становішча ў Беларусі ў першай палове XIX ст.
25. Сацыяльна-эканамічнае развіццё беларускіх зямель у першай палове XIX ст.
26. Культура Беларусі ў першай палове XIX ст.
27. Адмена прыгоннага права. Асаблівасці буржуазных рэформаў

другой паловы XIX ст. у Беларусі.

28. Грамадска-палітычны рух у другой палове XIX — пачатку XX ст. у Беларусі.

29. Развіццё капіталізму ў прамысловасці Беларусі ў другой палове XIX — пачатку XX ст.

30. Беларусь у перыяд буржуазна-дэмакратычных рэвалюцый 1905 — 1907 гг. і Лютаўскай 1917 г.

31. Становішча Беларусі ў гады Першай сусветнай вайны.

32. Культура Беларусі ў другой палове XIX — пачатку XX ст.

33. Кастрычніцкая рэвалюцыя і ўстанаўленне савецкай улады ў Беларусі.

34. Абвяшчэнне і ўтварэнне беларускай дзяржаўнасці у 1917—1920 гг.

35. БССР у гады замежнай ваеннай інтэрвенцыі.

36. БССР у гады новай эканамічнай палітыкі.

37. БССР у канцы 1920-х — 1930-я гг.

38. Палітыка беларусізацыі. Развіццё адукацыі, навукі і культуры ў БССР у 1920— 1930-я гг.

39. Асноўныя напрамкі і тэмы ў творчасці беларускіх пісьменнікаў БССР у 1920— 1930-я гг.

40. Становішча Заходняй Беларусі ў складзе Польскай дзяржавы.

41. Пачатак Другой сусветнай вайны.

42. Пачатак Вялікай Айчыннай вайны.

43. Барацьба беларускага народа супраць нямецка-фашысцкіх акупантаў.

44. Вызваленне БССР ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў.

45. Патрыятызм беларускага народа ў Вялікай Айчыннай вайне.

46. БССР у 1945-1953 гг. Удзел БССР у заснаванні ААН.

47. Сацыяльна-эканамічнае развіццё БССР у другой палове 1950-х — перша палове 1980-х гг.

48. Грамадска-палітычнае жыццё ў БССР у другой палове 1950-х— першай палове 1980-х гг.

49. БССР у другой палове 1980-х гг. Палітыка «перабудовы» і асаблівасці яе правядзення ў БССР.

50. Развіццё адукацыі і навукі, літаратуры і мастацтва ў БССР у другой палове 1950-х — 1980-я гг.

51. Абвяшчэнне і станаўленне дзяржаўнага суверэнітэту Рэспублікі Беларусь.

52. Грамадска-палітычнае жыццё ў Рэспубліцы Беларусь у другой палове 1990-х гг. — пачатку XXI ст.

53. Сацыяльна-эканамічнае развіццё Рэспублікі Беларусь.

54. Міжнароднае становішча і знешняя палітыка Рэспублікі Беларусь.

55. Развіццё культуры і навукі ў Рэспубліцы Беларусь.

Рэкамендаваныя формы кантролю

1. Кантрольныя работы.
2. Тэматычныя тэсты.
3. Кантрольныя тэсты.

Рэкамендаваныя тэмы кантрольных работ

1. Кантрольныя тэсты “Беларускія землі са старажытных часоў да сярэдзіны XIII ст.”.
2. Кантрольныя тэсты “Беларускія землі ў сярэдзіне XIII — першай палове XVI ст.”.
3. Кантрольныя тэсты “Беларускія землі ў другой палове XVI—XVIII ст.”.
4. Кантрольныя тэсты “Беларусь у XIX — пачатку XX ст.”.
5. Кантрольныя тэсты “Беларусь у 1917—1945 гг.”.
6. Кантрольныя тэсты “БССР у другой палове 1940-х - 1980-я гг.”.
7. Кантрольныя тэсты “Рэспубліка беларусь у 1991—2010 гг.”.

Рэкамендаваныя пытанні да заліку

1. Першабытнае грамадства на тэрыторыі Беларусі ў эпоху каменнага, бронзавага і ранняга жалезнага вякоў.
2. Насельніцтва беларускіх зямель у V — канцы IX ст.
3. Сацыяльна-эканамічнае развіццё беларускіх зямель у IX — сярэдзіне XIII ст.
4. Дзяржаўнасць усходніх славян. Княствы на тэрыторыі Беларусі
5. Прыняцце і распаўсюджанне хрысціянства. Культура беларускіх зямель у IX — сярэдзіне XIII ст.
6. Унутрыпалітычнае становішча і знешняя палітыка ВКЛ у канцы XIII — 70-я гг. XIV стст.
7. Вялікае княства Літоўскае ў канцы XIV — XV ст.: унутраная і знешняя палітыка.
8. Дзяржаўны лад, органы ўлады і кіравання ў ВКЛ.
9. Эканамічнае развіццё і сацыяльныя адносіны ў ВКЛ у XIV — першай палове XVI ст.
10. Культура Беларусі ў XIV — першай палове XVI ст.
11. Фарміраванне беларускай народнасці.
12. Утварэнне Рэчы Паспалітай. Становішча ВКЛ у палітычнай сістэме Рэчы Паспалітай.
13. Сацыяльна-эканамічнае становішча Беларусі ў XVIII ст.
14. Палітычны крызіс Рэчы Паспалітай і яе падзелы. Уключэнне беларускіх зямель у склад Расійскай імперыі.
15. Культура Беларусі ў другой палове XVI — першай палове XVII ст.

16. Культура Беларусі ў другой палове XVII—XVIII ст.
17. Грамадска-палітычнае становішча ў Беларусі ў першай палове XIX ст.
18. Сацыяльна-эканамічнае развіццё беларускіх зямель у першай палове XIX ст.
19. Культура Беларусі ў XIX ст.
20. Адмена прыгоннага права. Асаблівасці буржуазных рэформаў другой паловы XIX ст. у Беларусі.
21. Грамадска-палітычны рух у другой палове XIX — пачатку XX ст. у Беларусі.
22. Беларусь у перыяд буржуазна-дэмакратычных рэвалюцый 1905 — 1907 гг. і Лютаўскай 1917 г.
23. Культура Беларусі ў пачатку XX ст.
24. Кастрычніцкая рэвалюцыя і ўстанаўленне савецкай улады ў Беларусі.
25. Абвяшчэнне і ўтварэнне беларускай дзяржаўнасці у 1917—1920 гг.
26. БССР у канцы 1920-х — 1930-я гг.
27. Палітыка беларусізацыі. Развіццё адукацыі, навукі і культуры ў БССР у 1920—1930-я гг.
28. Барацьба беларускага народа супраць нямецка-фашысцкіх акупантаў.
29. Сацыяльна-эканамічнае развіццё БССР у другой палове 1950-х — перша палове 1980-х гг.
30. Грамадска-палітычнае жыццёў БССРу другой палове 1950-х—першай палове 1980-х гг.
31. Развіццё адукацыі і навукі, літаратуры і мастацтва ў БССР у другой палове 1950-х — 1980-я гг.
32. Абвяшчэнне і станаўленне дзяржаўнага суверэнітэту Рэспублікі Беларусь.
33. Грамадска-палітычнае жыццё ў Рэспубліцы Беларусь у другой палове 1990-х гг. — пачатку XXI ст.

Рэкамендаваная літаратура

Асноўная

- 1 Вішнеўскі, А.Ф. Гісторыя дзяржавы і права Беларусі : вучэб. дапам. / А.Ф. Вішнеўскі. – Мн. : Экаперспектыва, 2000. – 300 с.
- 2 Гісторыя Беларусі : вучэб. дапам.: У 2 ч. / Я. К. Новік [і інш.]; пад рэд. Я.К. Новіка, Г.С. Марцуля. – Мн.: Універсітэцкае, 2000.
- 3 Гісторыя Беларусі : У 2 ч.: курс лекцый. Ч.1. Са старажытных часоў да канца XVIII ст./ І.П. Крэнь [і інш.] – Мн. : РІВШ, 2000. – 655 с.
- 4 Гісторыя Беларусі : У 2 ч.: курс лекцый. Ч.2. XIX – XX стагоддзі / П.І. Брыгадзін, У.Ф. Ладыеў, П.І. Зялінскі і інш. – Мн. : РІВШ, 2002. – 656 с.
- 5 История Беларуси в документах и материалах / авт.-сост. И.Н. Кузнецов, В.Г. Мазец. – Мн. : Амалфея, 2000. – 672 с.

6 История Беларуси : учебное пособие / Е.Л. Абецедарская [и др.]; под ред. А.Г. Кохановского [и др.] – Мн. : Экоперспектива, 1997. – 319 с.

7 Ігнатоўскі, У.М. Кароткі нарыс гісторыі Беларусі / У.М. Ігнатоўскі. – Мн. : Беларусь, 1992. – 190 с.

8 Ковкель, И. История Беларуси с древнейших времен до нашего времени / И.Ковкель. – Мн. : Аверсэв, 2000. – 591 с.

9 Нарысы гісторыі Беларусі : У 2 ч. Ч.1./ М.П.Касцюк [і інш.]; – Мн. : Беларусь, 1994, – 527 с.

10 Нарысы гісторыі Беларусі : У 2 ч. Ч.2./ М.П.Касцюк [і інш.]; – Мн. : Беларусь, 1995, – 560 с.

11 Сагановіч, Г. Нарыс гісторыі Беларусі ад старажытнасці да канца XVIII стагоддзя. / Г. Сагановіч. – Мн. : Энцыклапедыкс, 2001. – 412 с.

12 Экономическая история Беларуси : учебное пособие. / под ред. проф. В.И. Голубовича. – Мн. : Экоперспектива, 2001. – 400 с.

13 Юхо, Я. Гісторыя дзяржавы і права Беларусі : вучэб. дапам. / Я. Юхо – Мн. : РІВШ БДУ, 2000. – 352 с.

РЕПОЗИТОРИЙ ГГТУ ИМ.Ф.СКОРИНЫ

ВУЧЭБНА-МЕТАДЫЧНАЯ ЧАСТКА

Нумар раздзела, тэмы, заняткаў	Назва раздзела, тэмы, занятка: пералік вивучаемых пытанняў	Колькасць аўдыторных гадзін					Матэрыяльнае забеспячэнне заняткаў (наглядныя, метадычныя дапаможнікі і інш.)	Літаратура	Формы кантроля ведаў
		Усяго гадзін	лекцыі	практычныя (семінарскія) заняткі	Лабараторныя заняткі	СКРС			
1	Беларускія землі са старажытных часоў да сярэдзіны XIII ст.	12		12					
1.1	<i>Уводзіны</i> 1. Гісторыя як навука. 2. Перыядызацыя гісторыі Беларусі.			2					
1.1.1	<i>Першабытнае грамадства на тэрыторыі Беларусі ў эпоху каменнага, бронзавага і ранняга жалезнага вякоў</i> 1. Засяленне тэрыторыі Беларусі першабытнымі людзьмі. 2. Пранікненне на тэрыторыю Беларусі індаеўрапейскіх плямён. 3. Пераход ад спажывецкай да вытворчай гаспадаркі.			2			карта	[2], [3], [4]	
1.2	<i>Насельніцтва беларускіх зямель у V — канцы IX ст</i>			2			карта	[9], [11]	

	<p>1. Засяленне славянамі тэрыторыі Беларусі.</p> <p>2. Славянізацыя балцкага насельніцтва.</p> <p>3. Аб'яднанні ўсходніх славян на беларускіх землях: крывічы-палачане, дрыгавічы, радзімічы.</p>							
1.3	<p><i>Сацыяльна-эканамічнае развіццё беларускіх зямель у IX — сярэдзіне XIII ст.</i></p> <p>1. Гаспадарчыя заняткі ўсходніх славян.</p> <p>2. Складванне феадальных адносін.</p> <p>3. Узнікненне і рост гарадоў.</p> <p>4. Рамесная вытворчасць і гандаль.</p>			2				[12]
1.4	<p><i>Дзяржаўнасць усходніх славян. Княствы на тэрыторыі Беларусі.</i></p> <p>1. Старажытнаруская дзяржава ўсходніх славян (Кіеўская Русь).</p> <p>2. Полацкае княства ў IX—XII стст.</p> <p>3. Тураўскае княства.</p>			2		карта		[2], [3], [4]
1.5	<p><i>Прыняцце і распаўсюджанне хрысціянства. Культура беларускіх зямель у IX — сярэдзіне XIII ст.</i></p> <p>1. Язычніцтва і хрысціянства.</p> <p>2. Значэнне прыняцця хрысціянства для ўсходніх славян.</p> <p>3. Рэлігійна-асветніцкія дзеячы: Ефрасіння Полацкая, Кірыла Тураўскі.</p>			2		ілюстрацыі		[2], [3], [4]
2	Беларускія землі ў сярэдзіне XIII — першай палове XVI ст.	16		16				
2.1	<i>Палітычная сітуацыя на беларускіх землях</i>			2				[1],

	<p>сярэдзіны XIII ст. Утварэнне Вялікага княства Літоўскага.</p> <p>1. Знешнепалітычныя ўмовы ўзнікнення Вялікага княства Літоўскага.</p> <p>2. Сацыяльна-эканамічныя прычыны ўтварэння ВКЛ.</p> <p>3. Каранацыя Міндоўга ў Наваградку.</p>							[11] [13]	
2.2	<p>Унутрыпалітычнае становішча і знешняя палітыка ВКЛ у канцы XIII — 70-я гг. XIV ст.</p> <p>1. Княжанне Гедыміна.</p> <p>2. Пашырэнне тэрыторыі ВКЛ пры Альгердзе.</p> <p>3. Адносіны з Тэўтонскім ордэнам, Залатой Ардой, Маскоўскім княствам.</p> <p>4. Шляхі ўключэння беларускіх зямель у склад ВКЛ.</p>			2			карта	[2], [3], [4]	
2.3	<p>Вялікае княства Літоўскае ў канцы XIV — XV ст.: унутраная і знешняя палітыка.</p> <p>1. Альгерд, Кейстут, Ягайла.</p> <p>2. Крэўская унія.</p> <p>3. Грунвальдская бітва: вынікі і гістарычнае значэнне.</p> <p>4. Палітыка Казіміра.</p>			2				[3], [4], [11]	
2.4	<p>Палітычнае становішча ВКЛ у першай палове XVI ст.</p> <p>2. Упраўленне Аляксандра і Жыгімонта I Старога.</p>			2				[1], [11] [13]	

	2. Адносіны з Вялікім княствам Маскоўскім. 3. Абарона ад набегаў крымскіх татар.							
2.5	<i>Дзяржаўны лад, органы ўлады і кіравання ў ВКЛ.</i> 1. Адміністрацыйна-тэрытарыяльны падзел. 2. Вышэйшыя органы ўлады і дзяржаўнага кіравання. 3. Заканадаўства ВКЛ.			2				[3], [4], [11]
2.6	<i>Эканамічнае развіццё і сацыяльныя адносіны ў ВКЛ у XIV — першай палове XVI ст.</i> 1. Стан сельскай гаспадаркі. 2. Этапы запрыгоньвання сялянства. 3. Гарады і мястэчкі. 4. Саслоўная структура грамадства ў ВКЛ.			2				[12]
2.7	<i>Культура Беларусі ў XIV — першай палове XVI ст.</i> 1. Абарончае дойлідства. Культывыя пабудовы. 2. Жывапіс і скульптура. 3. Францыск Скарына — усходнеславянскі і беларускі гуманіст і асветнік.			2			ілюстрацыі	[1], [11] [13]
2.8	<i>Фарміраванне беларускай народнасці.</i> 1. Шматэтнічны характар ВКЛ. 2. Асаблівасці фарміравання беларускага этнасу. 3. Паходжанне назвы «Белая Русь».			2				[2], [3], [4]
3	Беларускія землі ў другой палове XVI—	18		18				

	XVIII ст.								
3.1	<p><i>Утварэнне Рэчы Паспалітай. Становішча ВКЛу палітычый сістэме Рэчы Паспалітай.</i></p> <p>1. Унутры- і знешнепалітычныя прычыны аб'яднання ВКЛ з Польшчай.</p> <p>2. Люблінскі сойм.</p> <p>3. Распрацоўка і прыняцце Статута 1588 г.</p> <p>4. Паланізацыя шляхты ВКЛ.</p>			2			ілюстрацыі	[1], [11] [13]	
3.2	<p><i>Сельская гаспадарка і гарадское жыццё ў Вялікім княстве Літоўскім у другой палове XVI — XVII ст.</i></p> <p>1. Уплыў гаспадарчых працэсаў у краінах Заходняй Еўропы на эканоміку ВКЛ.</p> <p>2. Станаўленне фальваркава-паншчыннай сістэмы гаспадарання.</p> <p>3. Феадальнае землеўладанне.</p> <p>4. Стан гарадоў і іх гандлёвыя сувязі.</p>			2				[3], [4], [11] [12]	
3.3	<p><i>Царква і рэлігія на беларускіх землях у XVI — першай палове XVII ст.</i></p> <p>1. Канфесійнае становішча ў ВКЛ.</p> <p>2. Асаблівасці Рэфармацыі на беларускіх землях.</p> <p>3. Контррэфармацыя.</p> <p>4. Уніяцкая царква.</p>			2				[2], [3], [4]	
3.4	<p><i>Знешняя палітыка Рэчы Паспалітай у канцы XVI — першай палове XVII ст.</i></p> <p>1. Завяршэнне Лівонскай вайны.</p> <p>2. Інтэрвенцыя Рэчы Паспалітай у</p>			2				[3], [4], [11]	

	Маскоўскую дзяржаву.								
3.5	<p><i>Беларусь у час войнаў сярэдзіны XVII — пачатку XVIII ст.</i></p> <p>1. Казацка-сялянская вайна 1648—1651 гг.: прычыны і характар вайны.</p> <p>2. Вайна Расіі і Рэчы Паспалітай 1654—1667 гг.</p> <p>3. Паўночная вайна 1700—1721 гг. і яе вынікі для Беларусі.</p>			2				[1], [11] [13]	
3.6	<p><i>Сацыяльна-эканамічнае становішча Беларусі ў XVIII ст.</i></p> <p>1. Павіннасці сялян і іх юрыдычнае становішча.</p> <p>2. Становішча гарадоў.</p> <p>3. Рамесная і мануфактурная вытворчасць.</p> <p>4. Гандлёвыя сувязі.</p>			2				[12]	
3.7	<p><i>Палітычны крызіс Рэчы Паспалітай і яе падзелы. Уключэнне беларускіх зямель у склад Расійскай імперыі.</i></p> <p>1. Умяшальніцтва суседніх дзяржаў ва ўнутраныя справы Рэчы Паспалітай.</p> <p>2. Падзелы Рэчы Паспалітай.</p> <p>3. Паўстанне пад кіраўніцтвам Т. Касцюшкі: прычыны, характар, вынікі.</p> <p>Трэці падзел Рэчы Паспалітай. Уваходжанне беларускіх зямель у склад Расійскай імперыі.</p>			2				[1], [11] [13]	
3.8	<i>Культура Беларусі ў другой палове XVI —</i>			2			ілюстрацыі	[3],	

	<p><i>першай палове XVII ст.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кнігадрукаванне і літаратура. 2. Сістэма адукацыі. 3. Палацава-замкавае будаўніцтва. Стыль барока ў архі-тэктуры. 4. Партрэтны жывапіс. Іканапіс. 							[4], [11]	
3.9	<p><i>Культура Беларусі ў другой палове XVII—XVIII ст.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Уплыў Асветніцтва. Стан асветы. 2. Літаратура. 3. Дэкаратыўна-прыкладное мастацтва. 			2			ілюстрацыі	[3], [4], [11]	
4	Беларусь у XIX — пачатку XX ст.	18		18					
4.1	<p><i>Грамадска-палітычнае становішча ў Беларусі ў першай палове XIX ст.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Адміністрацыйна-тэрытарыяльны падзел беларускіх зямель. 2. Сацыяльная і канфесійная палітыка расійскага ўрада. 3. Беларусь у час вайны 1812 г. 4. Уплыў паўстання 1830—1831 гг. на грамадска-палітычны рух у Беларусі. 			2				[2], [3], [4]	
4.2	<p><i>Сацыяльна-эканамічнае развіццё беларускіх зямель у першай палове XIX ст.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Становішча сялян і іх павіннасці. 2. Крызіс феадальна-прыгонніцкай сістэмы гаспадарання. 3. Рэформа П. Дз. Кісялёва ў дзяржаўнай вёсцы. 			2				[12]	

	4. Развіццё шляхоў зносін і гандлю.								
4.3	<i>Культура Беларусі ў першай палове XIX ст.</i> 1. Змены ў сістэме адукацыі. 2. Станаўленне навуковых ведаў пра Беларусь і беларускі народ. 3. Тэатр. Музыка. Жывапіс. Архітэктура.			2			ілюстрацыі	[1], [13]	
4.4	<i>Адмена прыгоннага права. Асаблівасці буржуазных рэформаў другой паловы XIX ст. у Беларусі.</i> 1. Маніфест і Палажэнні 19 лютага 1861 г., асаб-лівасці іх прымянення ў Беларусі. 2. Уплыў паўстання 1863—1864 гг. на ўмовы вызвалення сялян. 3. Асаблівасці судовай і гарадской рэформаў.			2				[3], [4]	
4.5	<i>Грамадска-палітычны рух у другой палове XIX — пачатку XX ст. у Беларусі.</i> 1. Паўстанне 1863—1864 гг. 2. Сацыял-дэмакратычныя арганізацыі. 3. Утварэнне БСГ.			2				[3], [4]	
4.6	<i>Развіццё капіталізму ў прамысловасці Беларусі ў другой палове XIX — пачатку XX ст.</i> 1. Спецыялізацыя прамысловасці і яе асноўныя галіны. 2. Асаблівасці прамысловай рэвалюцыі ў Беларусі. 3. Асаблівасці ў фарміраванні пралетарыяту			2				[2], [3], [4]	

	і буржуазіі ў Беларусі. 4. Сталыпінскія рэформы: прычыны і мэты правядзення.							
4.7	<i>Беларусь у перыяд буржуазна-дэмакратычных рэвалюцый 1905—1907 гг. і Лютаўскай 1917 г</i> 1. Маніфест 17 кастрычніка 1905 г. і яго наступствы для Беларусі. 2. Праграмныя патрабаванні Беларускай сацыялістычнай грамады. 3. Беларускі нацыянальны рух. 4. Значэнне рэвалюцыйных падзей для буржуазна-дэмакратычнага развіцця беларускага грамадства.		2				[1], [13]	
4.8	<i>Становішча Беларусі ў гады Першай сусветнай вайны.</i> 1. Акупацыя заходняй часткі Беларусі германскімі войскамі. 2. Наступствы ваенных дзеянняў. 3. Беларускі нацыянальны рух.		2				[3], [4]	
4.9	<i>Культура Беларусі ў другой палове XIX — пачатку XX ст.</i> 1. Фарміраванне беларускай нацыі. 2. Нацыянальная самасвядомасць. 3. Навуковыя даследаванні аб мове, этнаграфіі беларусаў, гісторыі Беларусі.		2				[2], [3], [4]	
5	Беларусь у 1917—1945 гг.	26	26					
5.1	<i>Кастрычніцкая рэвалюцыя і ўстанаўленне</i>		2				[2],	

	<p><i>савецкай улады ў Беларусі.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Нарастанне супярэчнасцей у грамадстве. 2. Рашэнні II Усерасійскага з'езда Саветаў рабочых і салдацкіх дэпутатаў і іх роля ва ўсталяванні новай рэвалюцыйнай улады. 3. Пераход улады ў рукі Саветаў на Заходнім фронце і ў Беларусі. 4. Першыя сацыялістычныя пераўтварэнні. 							[3], [4]	
5.2	<p><i>Абвяшчэнне і ўтварэнне беларускай дзяржаўнасці у 1917—1920 гг.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Скліканне Усебеларускага з'езда, яго рашэнні і роспуск. 2. Абвяшчэнне Беларускай Народнай Рэспублікі. 3. Абвяшчэнне Сацыялістычнай Савецкай Рэспублікі Беларусі. 4. Абвяшчэнне Літбел. Другое абвяшчэнне ССРБ. 			2				[1], [13]	
5.3	<p><i>БССР у гады замежнай ваеннай інтэрвенцыі.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Брэсцкі мір і яго вынікі для Беларусі. 2. Польска-савецкая вайна. 3. Рыжскі мірны дагавор і яго вынікі для Беларусі. 			2				[3], [4]	
5.4	<p><i>БССР у гады новай эканамічнай палітыкі.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Палітыка «ваеннага камунізму». 2. Увядзенне новай эканамічнай палітыкі. 3. Устанаўленне аднапартыйнай сістэмы. 			2				[12]	

	4. Узбуйненні тэрыторыі БССР. Канстытуцыя БССР 1927 г.							
5.5	<i>БССР у канцы 1920-х — 1930-я гг.</i> 1. Асаблівасці правядзення індустрыялізацыі ў БССР і яе вынікі. 2. Калектывізацыя сельскай гаспадаркі ў БССР. 3. Грамадска-палітычнае жыццё. 4. Палітычныя рэпрэсіі.			2				[2], [3], [4]
5.6	<i>Палітыка беларусізацыі. Развіццё адукацыі, навукі і культуры ў БССР у 1920— 1930-я гг.</i>	4		4				
5.6.1	1. Асноўныя напрамкі і мерапрыемствы беларусізацыі, яе вынікі і значэнне. 2. Станаўленне і развіццё сістэмы адукацыі ў БССР. 3. Утварэнне Беларускай Акадэміі навук. 4. Станаўленне беларускага кіно.			2				[4], [5], [10]
5.6.2	<i>Асноўныя напрамкі і мерапрыемствы беларусізацыі, яе вынікі і значэнне.</i> 1. Я. Купала. 2. Я. Колас. 3. М. Гарэцкі, П. Броўка, М. Лынькоў, К. Чорны.			2			ілюстрацыі	[4], [5], [10]
5.7	<i>Становішча Заходняй Беларусі ў складзе Польскай дзяржавы.</i> 1. Палітычныя і сацыяльна-эканамічныя			2				[4], [5], [10]

	<p>ўмовы жыцця заходнебеларускага насельніцтва.</p> <p>2. Нацыянальна-вызваленчы рух.</p> <p>3. Дзейнасць Таварыства беларускай школы.</p> <p>4. Стан культуры ў Заходняй Беларусі.</p>								
5.8	<p><i>Пачатак Другой сусветнай вайны.</i></p> <p>1. Уз'яднанне Заходняй Беларусі з БССР.</p> <p>2. Прыняцце Заходняй Беларусі ў склад СССР і ўз'яднанне з БССР.</p>			2			карта	[4], [5], [10]	
5.9	<p><i>Пачатак Вялікай Айчыннай вайны.</i></p> <p>1. Нападзенне Германіі на СССР.</p> <p>2. Абарончыя баі ў Беларусі і іх вынікі.</p> <p>3. Устанаўленне нямецка-фашысцкага акупацыйнага рэжыму на тэрыторыі Беларусі.</p> <p>4. Палітыка генацыду.</p>			2			Прагляд дак. фільмаў	[4], [5], [10]	
5.10	<p><i>Барацьба беларускага народа супраць нямецка-фашысцкіх акупантаў.</i></p> <p>1. Стварэнне партызанскіх атрадаў.</p> <p>2. «Рэйкавая вайна».</p> <p>3. Масавое супраціўленне мірнага насельніцтва акупацыйнаму рэжыму.</p>			2				[4], [5], [10]	
5.11	<p><i>Вызваленне БССР ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў.</i></p> <p>1. Пачатак вызвалення БССР.</p> <p>2. Беларуская наступальная аперацыя «Баграціён».</p> <p>3. Дапамога партызан і насельніцтва</p>			2			Прагляд дак. фільмаў, фота	[4], [5], [10]	

	Чырвонай Арміі. 4. Вызваленне Мінска.								
5.12	<i>Патрыятызм беларускага народа ў Вялікай Айчыннай вайне.</i> 1. Подзвігі савецкіх воінаў. 2. Воіны-беларусы на франтах Вялікай Айчыннай вайны. 3. Уклад беларускага народа ў перамогу над фашысцкай Германіяй. 4. Вытокі патрыятызму беларускага народа ў Вялікай Айчыннай вайне.			2			Прагляд дак. фільмаў	[4], [5], [10]	
6	БССР у другой палове 1940-х - 1980-я гг.	10		10					
6.1	<i>БССР у 1945-1953 гг. Удзел БССР у заснаванні ААН.</i> 1. Страты, якія прычыніла вайна і фашысцкая акупацыя Беларусі. 2. Паскарэнне тэмпаў індустрыялізацыі БССР. 3. Асаблівасці грамадска-палітычнага жыцця ў БССР пасля заканчэння вайны. 4. Уключэнне БССР у склад краін — заснавальніц ААН.			2				[2], [3], [4]	
6.2	<i>Сацыяльна-эканамічнае развіццё БССР у другой палове 1950-х — першай палове 1980-х гг.</i> 1. Фарміраванне прамысловага комплексу БССР. 2. Асаблівасці выкарыстання дасягненняў			2				[12]	

	<p>навукова-тэхнічнай рэвалюцыі ў БССР.</p> <p>3. Курс на стварэнне аграпрамысловых комплексаў.</p> <p>4. Замаруджванне тэмпаў росту народнай гаспадаркі ў першай палове 1980-х гг.</p>							
6.3	<p><i>Грамадска-палітычнае жыццёў БССРу другой палове 1950-х— першай палове 1980-х гг.</i></p> <p>1. Асуджэнне культу асобы Сталіна.</p> <p>2. Савецкая грамадска-палітычная сістэма ў другой палове 1960-х — першай палове 1980-х гг.</p> <p>3. Канстытуцыйнае замацаванне кіруючай ролі камуністычнай партыі.</p>		2					[4], [5], [10]
6.4	<p><i>БССР у другой палове 1980-хгг. Палітыка «перабудовы» і асаблівасці яе правядзення ў БССР.</i></p> <p>1. Увядзенне ў краіне галаснасці.</p> <p>2. Выбары народных дэпутатаў у Вярхоўны Савет БССР і мясцовыя Саветы на альтэрнатыўнай аснове.</p> <p>3. Паглыбленне крызісных з'яў у эканоміцы.</p> <p>4. Уплыў аварыі на Чарнобыльскай АЭС на эканамічнае становішча БССР.</p>		2					[4], [5], [10]
6.5	<p><i>Развіццё адукацыі і навукі, літаратуры і мастацтва ў БССР у другой палове 1950-х — 1980-я гг.</i></p> <p>1. Увядзенне ўсеагульнай сярэдняй адукацыі.</p>		2			ілюстрацыі		[2], [3], [4]

	<p>2. Дасягненні ў развіцці навукі.</p> <p>3. Адлюстраванне гістарычных падзей у творчасці У. Караткевіча. Распрацоўка тэмы вайны ў творах І. Шамякіна, В. Быкава, І. Навуменкі, А. Адамовіча.</p> <p>4. Творчыя дасягненні дзеячаў тэатральнага, музычнага і выяўленчага мастацтва Беларусі.</p>							
7	Рэспубліка беларусь у 1991—2010 гг.	10		10				Тэсты
7.1	<p><i>Абвяшчэнне і станаўленне дзяржаўнага суверэнітэту Рэспублікі Беларусь.</i></p> <p>1. Рух за нацыянальнае адраджэнне ў Беларусі. Дэкларацыя аб дзяржаўным суверэнітэце БССР 27 ліпеня 1990 г.</p> <p>2. Белавежскае пагадненне 8 снежня 1991 г. Стварэнне Садружнасці Незалежных Дзяржаў.</p> <p>3. Прыняцце Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь 15 сакавіка 1994 г. Выбары Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь. Першы Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь А. Р. Лукашэнка.</p> <p>4. Дзяржаўная сімволіка Рэспублікі Беларусь.</p>			2		Канстытуцыя РБ	[4], [5], [10]	
7.2	<p><i>Грамадска-палітычнае жыццёў Рэспубліцы Беларусь у другой палове 1990-х гг. — пачатку XXI ст.</i></p> <p>1. Канстытуцыя Рэспублікі Беларусь 1994 г.</p>			2		Канстытуцыя РБ	[4], [5], [10]	

	(са змяненнямі і дапаўненнямі). Канстытуцыйны лад Рэспублікі Беларусь. 2. Выбары Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь (2001, 2006, 2010). 3. Канфесіянальная палітыка дзяржавы.							
7.3	<i>Сацыяльна-эканамічнае развіццё Рэспублікі Беларусь.</i> 1. Эканамічнае становішча Рэспублікі Беларусь у першай палове 1990-х гг. 2. Асноўныя напрамкі сацыяльна-эканамічнага развіцця Рэспублікі Беларусь у 1996— 2000 гг., 2001-2005 гг., 2006-2010 гг. і на 2011-2016 гг. 3. Галоўныя мэты і асноўныя элементы беларускай мадэлі сацыяльна арыентаванай рыначнай эканомікі.			2				[12]
7.4	<i>Міжнароднае становішча і знешняя палітыка Рэспублікі Беларусь</i> 1. Фарміраванне знешнепалітычнага курсу Рэспублікі Беларусь. 2. Умацаванне сувязей з краінамі СНД, Саюз Беларусі і Расіі. 3. Узаемаадносіны з краінамі Еўрапейскага Саюза і НАТА.			2				[4], [5], [10]

7.5	<p><i>Развіццё культуры і навукі ў Рэспубліцы Беларусь.</i></p> <p>1. Развіццё сістэмы адукацыі.</p> <p>2. Літаратура.</p> <p>3. Адлюстраванне ў мастацтве гіста-рычнага мінулага беларускага народа.</p> <p>4. Творчыя дасягненні дзеячаў тэатральнага, музычнага і выяўленчага мастацтва Беларусі.</p>			2					
Усяго		110		110					

Выкладчык-стажор

І.І. Талецкая

РЕПОЗИТОРИЙ ГГУ ИМ.Ф.СКОРИНЫ

РЕПОЗИТОРИЙ ГГУ ИМ.Ф.СКОРИНЫ

РЕПОЗИТОРИЙ ГГУ ИМ.Ф.СКОРИНЫ